

Turvallisempi huomina lapsille - vaikuttamiskampanjan koonti

Viety 127 lapsen viestejä aikuisille, erityisesti päättäjille

Toteutettu 63 toimea ja julkaistu 80 somepostausta eri kanavissa

Kohdattu 47 päättäjää, 196 ammattilaista ja asiantuntijaa

Sosiaalisen median ja verkkosivujen kautta tavoitettu yli 450 000 ihmistä

Tavoitteet

1. Kunta-, hva- ja/tai valtakunnan tason päättäjät saavat enemmän tietoa siitä, miten lapset kokevat oikeuksiensa toteutuvan.
2. Lasten kokemat epäkohdat otetaan päätöksenteossa paremmin huomioon.
3. Oppia ja harjoitella lasten kanssa vaikuttamista

Mukana olleet lapset

Kampanjaan osallistui 127 iältään 0-12-vuotiasta ja haavoittavassa asemassa olevaa lasta. Lasten haavoittavuutta loivat toimintarajoitteet, vähemmistöön kuuluminen tai haastava elämäntilanne. Lapsia tavattiin tai kontaktoitiin yhteensä 28 kertaa 03/2023-12/2024 välillä. Lapsia tavattiin heidän arkisissa toimintaympäristöissään, leireillä, vertaisryhmissä, perheiden kohtaamispaikoissa, lastensuojeluyksiköissä, kouluissa, ja kodeissa. Tapaamiset suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä lasten kanssa toimivien ammattilaisten kanssa. Yksittäinen lapsi osallistui kampanjan toteutukseen 1-5 tapaamiskerralla.

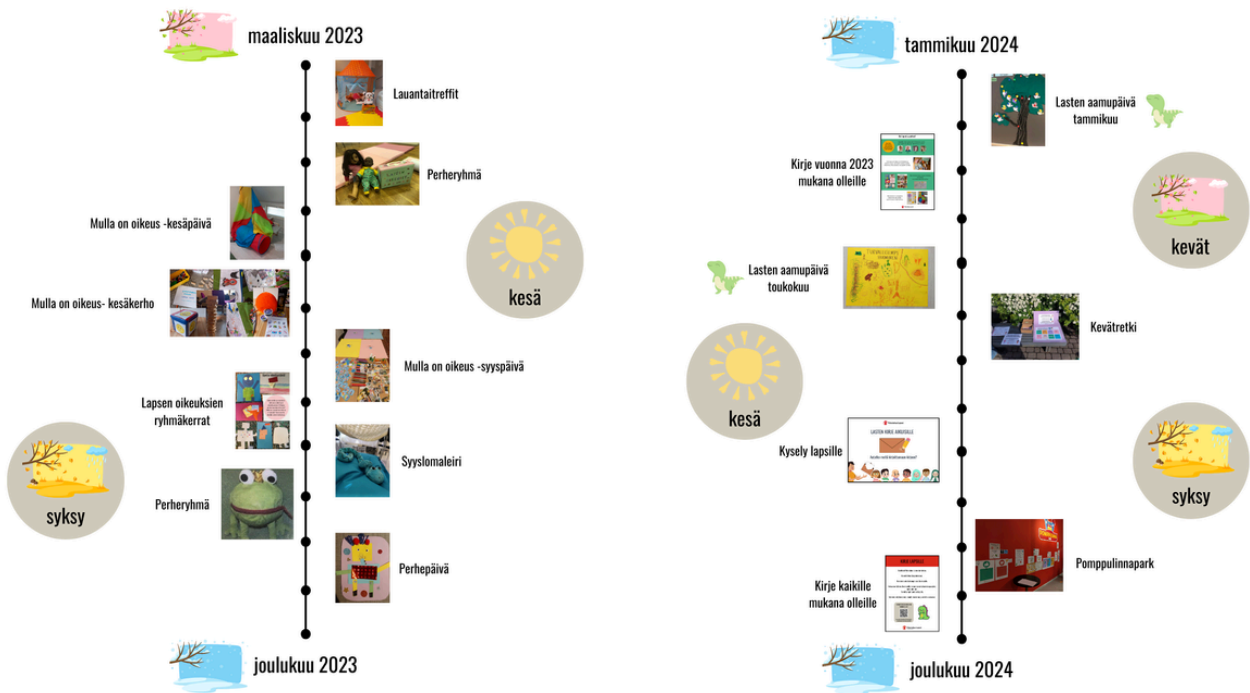
Pelastakaa Lapset
Save the Children

Mitä teimme?

Kirjoitukset	Tapahtumat	Kyselyt	Muut
Mielipidekirjoitukset 5 (julkaisuja 9)	Kansallinen dialogi 10.4.	Kysely päättäjille ja asiantuntijoille	Lasten viestejä päättäjille (video)
Blogikirjoitukset 3	Webinaari 6.9.	Kysely lapsille	Puheenvuorot 3
Kannanotot 1	Kampanjaviikko 2- 8.9.		Kuvakoosteet 8
Lausunnot 2			Sarjakuva
Raportit 2			Päättäjien kontaktoinnit 19
Lasten kirjeet päättäjille 5			Koulutus
Somepäivitykset 80			
Muut kirjoitukset 7			

Lasten tapaamiset ja yhteyskohdat

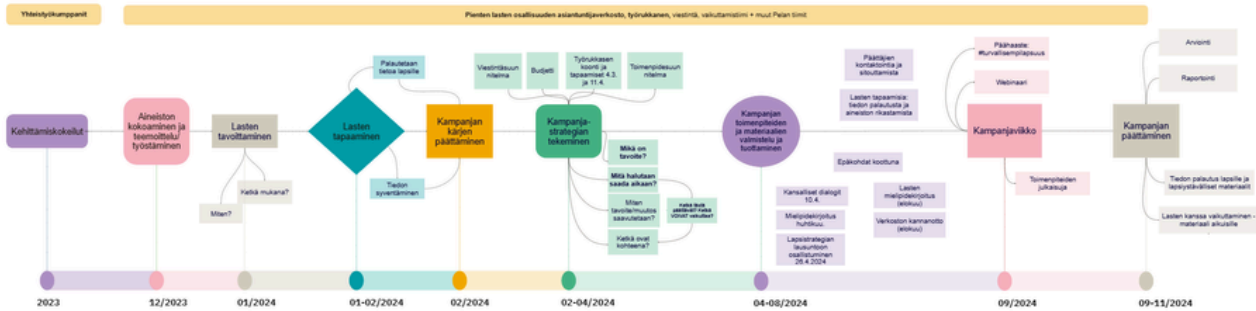

Lasten osallisuus kampanjassa

Turvallisempi huomina lapsille: Vaikuttamiskampanja lasten kanssa

Prosessi

Vaikutukset

Kampanjan tavoitteena oli, että päättäjät saavat enemmän tietoa siitä, miten lapset kokevat oikeuksiensa toteutuvan. Päättäjille vietiin tietoa lasten kokemista epäkohdista monin eri tavoin: kirjoitukset, sosiaalisen median julkaisut, tapahtumat, lasten aineistosta kootut ja tehdyt tuotokset sekä päättäjien kohtaamiset. Laajalle yleisölle, joissa on mukana myös päättäjiä, suunnattuja mielipidekirjoituksia luki lehtien lukijamäärien perusteella satojatuhansia ihmisiä ja mediaosumia niistä oli 15. Sosiaalisen median julkaisujen näyttökertoja oli yli 450 000.

Kampanjassa tavoitettiin yhteensä 47 päättäjä. Päättäjiä kontaktoitiin sähköpostitse, tavattiin tapahtumissa, kasvotusten ja kyselyn kautta. Tapahtumien (webinaari ja kansallinen dialogi) palautteiden perusteella 87% vastaajista (31) koki saavansa uutta tietoa lasten kokemista epäkohdista.

Tapasimme eduskuntatalolla kansanedustaja Timo Suhosen, jonka kanssa keskustelimme lasten kertomista asioista sekä siitä, mitä päättäjät voisivat tehdä asian edistämiseksi. Lisäksi tapasimme eri yhteyksissä neljä kansanedustajaa sekä kaksi kuntapoliitikkoa.

Kokosimme kirjeen lasten kertomista asioista ja lähetimme kirjeet päättäjille: tasavallan presidentti Alexander Stubb, pääministeri Petteri Orpo, lapsiasiavaltuutettu Elina Pekkarinen, lapsistrategian erityisasiantuntijat Laura Kuusio sekä Johanna Huovinen sekä Helsingin apulaispormestari Johanna Laisaari. Pyysimme päättäjiä vastaamaan kirjeisiin sekä kertomaan, miten he voivat omassa toiminnassaan edistää lasten turvallisempaa huomista.

Toisena tavoitteena oli, että päättäjät ottavat lasten kertomat epäkohdat paremmin huomioon päätöksenteossaan. Tapahtumiin osallistuneiden palautteen perusteella 89% vastaajista (31) aikoo työssään ja päätöksissään hyödyntää lapsilta saatua tietoa.

Kansanedustaja Suhonen toi esille eduskunnan täysistunnossa (3.9.2024) pitämässään puheessaan turvallisuuden, lapsiystävällisen päätöksenteon puuttumisen sekä lasten näkökulmien huomiotta jättämisen lastensuojelussa. Lisäksi kansanedustaja Sofia Virta piti puheenvuoron vaikuttamiskampanjan webinaarissa. Puheenvuorossa Virta nosti esille, että päättäjien tulee ottaa vakavasti lasten kokemukset ja näkökulmat, sillä lasten turvallisuutta vahvistetaan päätöksenteon avulla.

Päättäjien kirjeisiin vastasivat pääministeri, lapsiasiavaltuutettu, lapsistrategian erityisasiantuntijat sekä Helsingin apulaispormestari. Päättäjien vastaukset osoittavat, että kyseiset päättäjät saivat tietoa lasten kertomista asioista, he tarkastelivat lasten turvattomuuden kokemuksia sekä turvallisuuden edistämistä oman työnsä näkökulmasta sekä vastasivat kertoen konkreettisia esimerkkejä siitä, miten he aikovat omalta osaltaan edistää lasten oikeuksien parempaa toteutumista.

Päättäjille ja asiantuntijoille suunnatussa kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan, mitä konkreettisia asioita he voisivat tehdä lasten turvallisuuden parantamiseksi. 71% vastaajista (26) aikoo vahvistaa osaamistaan lasten turvallisuuden kokemusten huomioimisesta.

Haastoimme sosiaalisessa mediassa päättäjiä ja muita aikuisia kertomaan, miten he konkreettisesti edistävät lasten turvallisempaa huomista. Haasteeseen vastasi 11 henkilöä.

Kolmantena tavoitteena oli harjoitella ja oppia pienten ja haavoittavassa asemassa olevien lasten kanssa vaikuttamisesta. Kokosimme kampanjan aikana opitut asiat yhteen ja koostimme materiaalia lasten kanssa vaikuttamisesta.

Arviointi

Harjoittelimme lasten kanssa arviointia lasten tapaamisessa marraskuussa 2024. Lasten mielestä aineistosta koottujen kuvien ja videon asiat olivat tärkeitä. Lasten mielestä tärkeää oli, että he saivat kertoa omista mielipiteistään ryhmässä, lapset saivat olla mukana vaikuttamassa ja että lapset saivat vaikuttaa heille tärkeisiin asioihin. Muutaman lapsen mielestä oli tärkeää, että lasten ajatuksista kerrottiin pääministerille sekä se, että lasten ajatuksista kerrottiin internetissä sekä sanomalehdissä.

Kokosimme koko kampanjan arvioinnin pohjalta materiaalin lasten kanssa vaikuttamisesta.

Materiaalit lasten kanssa vaikuttamisesta

Lasten kanssa vaikuttamisen periaatteet

Haastetaan vaikuttamisen toimintatapoja ja ollaan lasten asialla.

Pohditaan säännöllisesti, mikä tarkoittaa lasten kanssa vaikuttamista ja pyritään sille kehti. Ei aikuisia tai mennä sieltä, mistä alita on matalla. Lasten etu on ensisijainen.

Pienten ja eriarvoisessa asemassa olevien lasten ääni kuuluu.

Kaikenlaiset lapset saavat osallistua vaikuttamiseen. Lasten viestejä viedään sellaisenaan eteenpäin ja vaaditaan aikuisia ottamaan ne huomioon päätöksenteossa.

Toiminta ja osallistuminen on lapsikeskeistä ja vapaaehtoista.

Lapsilta ei vaadita osallistamiseen osaamista tai taitoja. Jokainen saa osallistua tavallaan ja pienikin osallistuminen on arvokasta. Huomioidaan puhumisen lisäksi muitakin tavat kertoa, kuten esittämisen ja tekeminen.

Arvostetaan sitä, mitä lapset kertovat.

Ollaan aidosti kiinnostuneita lasten kertomista asioista. Ollaan reiluja lapsille ja luovata vain se, mikä on mahdollista. Tuodaan esiin lasten tekemä sekä lasten näköisiä ja kuuloisia vaikuttamisen materiaaleja.

Lapset ja aikuiset vaikuttavat yhdessä.

Lasten ja aikuisten osaamista ja kokemusta hyödynnetään vaikuttamisessa. Lapset osallistuvat heitä kiinnostaviin vaiheisiin ja asioihin. Syvennetään ja tarkennetaan tietoa sekä arvioitaan lasten kanssa.

Lasten kanssa vaikuttamisen esteitä

Aikaiset ovat portinvartijoina vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle.

Päisevätkö kaikenlaiset lapset osallistumaan? Muistetaanko kuulla pieniä lapsia? Onko tähän tahtoa, resursseja ja osaamista? Pidetäänkö lasten tietoa arvokkaana ja totena?

Vaikuttamisen tavoitteet ja toiminnot eivät ole riittävän selkeitä.

Mikä ovat lasten kertoman ydinviesti? Miten tehostaa ydinviestin kuulamista? Miten suunnitella vaikuttavuuden arviointia? Miten työstää näitä lasten kanssa?

Lasten kanssa vaikuttaminen on vierasta.

Millaista vaikuttamista on totuttu tekemään ja näkemään? Saavatko lapset näkyä ja kuulla? Miten edistää lasten kokemustiedon näkyvyyttä ja vaikuttavuutta? Miten saada sitoutettua päättävillä taholla ja mediailla mukaan? Saavatko lasten mielipiteet ilaia?

Lasten viestit muuttavat helposti.

Tarkoittiko lapsi sitä, miten aikuiset tulkitsevat lapsen kertoman? Mitä sanoja ja ilmaisuja käytetään, jotta lasten ääni säilyy?

Lapsiin ei ole kontaktia.

Miten varmistetaan, että kaikkiin lapsiin on yhteyttä koko vaikuttamisen ajan? Millaisin eri keinoin lapsille voidaan kertoa vaikuttamisen etenemisestä ja tuloksista?

Lapsille palautetaan tietoa liian myöhään tai ei lainkaan.

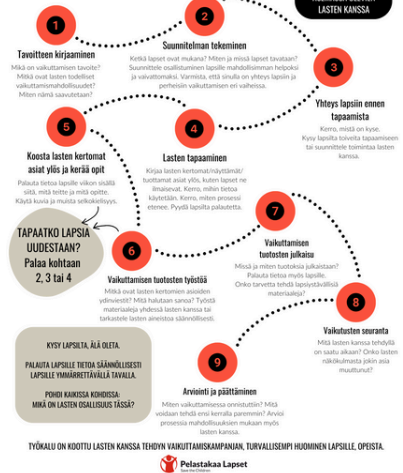
Miten pidetään huoli, että lapsilla on tarpeeksi ja riittävästi usein tietoa siitä, mihin he osallistuvat? Tuotetaanko lapsille ymmärrettävää materiaalia?

TYÖKALU LASTEN KANSSA VAIKUTTAMISEEN

Käytä ja sovelle tarpeen mukaan

ERITYISESTI PIENTEN JA ERIARVOISESSA ASEMASSA OLEVIEN LASTEN KANSSA

Yhteistyökumppanit

- Työrukkana:
 - Ensi- ja turvakotien liitto
 - Kasper – Kasvatus- ja perheneuvonta ry
 - Kehittämiskeskus Opinkirjo
 - Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaation (ESR+)
 - SOS-Lapsikylä
 - Tampereen kaupunki
- Pienten lasten osallisuuden asiantuntijaverkosto
- Pelan sisäiset kumppanit
- Vantaan kaupunki
- YVPL
- Suomen Nuorisoseurat

Yhteystiedot

Johanna Vinberg
Osallisuuden asiantuntija
johanna.vinberg@pelastakaaalapset.fi

Satu Vasenius
Suunnittelija
satu.vasenius@pelastakaaalapset.fi

Pelastakaa Lapset
Save the Children